

Hou verbazingwekkend verguisd damspel in ere

Arne van Mourik is damspelhistoricus en columnist voor de website van het WK Dammen.

Dammen

Het scherpt de geest en oefent het geduld, maar wordt toch steeds minder populair. Red het damspel!

Zondag begint in Emmen het WK dammen. Ruim twee weken lang bestrijden grootmeesters van over de hele wereld elkaar in de spectaculairste van alle sporten.

Onze huidige Europees kampioen Roel Boomstra (22) behoort tot de topfavorieten. Toch hebben radio, televisie en ook de meeste kranten nauwelijks aandacht voor zijn prestaties. Geen wonder dat Ton Sijbrands in *de Volkskrant* de woorden 'ons nobele maar zo gruwelijk miskende spel' uit zijn pen liet vloeien (Sir Edmund, 14 februari).

Ik constateer een anachronisme. Tijdens de oorlog had de Nederlandse dambond vijfduizend leden. Veertig jaar later was dit aantal verdubbeld. Nog eens dertig jaar later zou je nogmaals verdubbeling verwachten, gezien het nog verder gestegen opleidingsniveau van de Nederlander. Bovendien hebben we heden de beschikking over computerprogramma's, databases, websites, topmagazines als *De Problemist* en buiten ons land hoopgevendende bloei van de sport. Past allemaal perfect in de moderne multimediale maatschappij.

Maar het aantal actieve dammers is hier gedaald tot vooroorlogs niveau. De denkspelen, de *Zomergasten* van de sport, hebben het onbegrijpelijk zwaar te verduren. Hoe kan dat?

Damcomponisten creëren een schitterende immateriële kunst

Almaar de nadruk leggen op het beoefenen van fysieke sport is fnuikend voor mentaal sporten. Gezondheidsbevorderende en karaktervormende kwaliteiten zoals het scherpen van de geest, oefenen van geduld en ontwikkelen van een abstract denkvermogen, ik mis ze in de politieke arena. Ook vertegenwoordigt het damspel een sociaal belang: leer het spel kennen en je zult je niet snel meer aan vooroordelen bezondigen.

Dammers zien in hun spel navigatiekunst (waar moet ik zijn op welk moment?), mentale bokswedstrijden (hoe reageer je op een zet die aankomt als een mokerslag?) en bovenal een intellectuele uitdaging, een tactisch steekspel waarin het begrip schoonheid minstens zo van belang is als voorstellingsvermogen.

Behalve de sportieve nadert er onverhoopt ook een kunstzinnige zwarte bladzijde: het compositiewerk van onze grote problemisten (damcomponisten) wordt matig bewonderd. Twee jaar geleden verscheen het veelgeprezen *Geschiedenis van de Damproblematiek*, levenswerk van de Oekraïense problemist en concertpianist Sergej Joesjkevitsj.

Daarin wemelt het van de schitterende immateriële kunst, door vooral Fransen, Russen, Oekraïners en Nederlanders uit dat onuitputte-

lijke spel geëxploreerd. Composities, de ideale en ooit zo alomtegenwoordige propaganda voor het spel, ze zijn samen met de damrubrieken zo goed als verdwenen uit de kranten. Een historische fout!

Toegegeven, de dammer is niet sterk in het promoten van zijn spel. De Koninklijke Nederlandse Dambond doneerde zijn leden in 2011 een lezenswaardig en rijk geïllustreerd jubileumboek. *100 Jaar op 100 Velden* had niet misstaan in de boekhandel, maar publiek zoeken en bereiken is lastig in tijden van voetbal. Klein blijft klein of wordt nog kleiner. Hoe maak je een zieltogende sport, door de krimp logischerwijs ook ontgaan van voldoende kader en blikvangende schrijvers, weer populair?

Een oplossing: mensen van buiten de damsport en grote sponsors, zij moeten weten hoe groot het belang van het damspel is voor de Nederlandse cultuur. *100 Jaar op 100 Velden* zou verplichte kost moeten zijn voor sportschrijvers: dammen is uitgegroeid van een eeuwenoud huiskamerspel tot absolute topsport. Journalisten en columnisten hoeven niet om de haverklap naar het schaakspel te grijpen als zij zich een metafoor wensen voor strategisch handelen, stappen vooruit denken of multitasken. En feministen mogen meiden aanzetten tot denksport, ze zijn meer dan welkom.

Het komt neer op een simpele vraag: houden we die mooie Nederlandse traditie in ere en volgen we anno 2015 massaal online de partijen van onze jonge grootmeesters? Of gunnen we een van de mooiste uitvindingen door de mensheid gedaan aan de landen die economisch in opkomst zijn, op damgebied groentjes, en geven wij onze kennis weg?

Dit WK kan een ommezwaai inzetten, een *mindset changer* zijn. De damspelregels zouden weer alom bekend moeten zijn want ze horen bij Nederland. Onze befaamde luchten, ons onvergankelijke, al zo eeuwenlang door Hollanders uitgedragen spel.